

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čakovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Naša država bo obvarovana pustošenja vojne

Praznik zedinjenja

Dne 1. decembra, na praznik zedinjenja, so se vršile po vsej državi službe božje, ki so združile ves narod v goreči molitvi za kralja in domovino. Svečane proslave zedinjenja je uporabil knez namestnik Pavle in je naslovil na narod po radiu bodrilne besede v težkih ter resnih časih, ki dajejo najtrdnejše upanje in zagotovilo, da bo naša država obvarovana pustošenja vojne in njenih še težjih posledic.

Bodrilne besede Nj. Vis. kneza namestnika Pavla

V tem svečanem trenutku, ko vsi Jugoslavo- vani, duhovno zedinjeni in čvrsto povezani v svoji dragi domovini, dostojanstveno proslavl- jajo 1. december leta 1918, dan svojega zedi- njenja, pošiljam svoj pozdrav vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem v globoki veri v srečno bodočnost naše kraljevine.

Današnja proslava dneva zedinjenja pada v resne in težke čase. Večina sveta je v oboro- ženem sporu in vojna besni na mnogih stran- eh. Treba je ohraniti vso resnost in hladno- krvnost, da bi se obvarovalo državo od vojne- ga požara. Naša država vodi miroljubno poli- tiko in želi prijateljstva ter sodelovanja z vse- mi svojimi sosedi, ki spoštujejo njeno nedo- takljivost in njeno neodvisnost.

Naša država ni ustvarjena za zeleno mizo. Naša država je rezultat brezmejnih žrtev in naporov celih pokolenj. Njeni temelji počiva- jo na kosteh njenih najboljših sinov, ki so s svojo krvjo odkupili pravico do življenja, svo- bode in neodvisnost. Cele generacije od očeta do sina so nosile luč narodne svobode, dokler ni prišlo do ustvaritve te velike narodne za- misli. Naši ljudje so čvrsto povezani s to zem- ljo, ker vedo, s kolikimi žrtvami so si pridob- illi pravico, da živijo in gospodarijo z njo.

Naša država je kljub svoji nevtralnosti v tem sporu izpostavljena mnogim težavam, ki izvirajo iz zunanjih dogodkov. Za nas je zelo vzpodbuden prizor, da v takih trenutkih vidi- mo ves naš narod zedinjen okoli svojega kra- lja, kako mirno in dostojanstveno prenaša vse neizbežne žrtve.

Izkoristim naj to priliko, da izrazim svoje veliko priznanje vsem Jugoslovanom zaradi velike narodne zavesti, ki jo kažejo v sedanjih resnih trenutkih. To nam vsem vliva vero, da

bo naša država s obrodila vse težave, s katerimi se mora boriti, in da bo obvarovana pustošenja vojne in njenih še težjih posledic. Življenjska sila našega naroda, ki se sedaj manifestira, nam daje nove dokaze, da more- mo z zaupanjem gledati v svojo bodočnost. To državo varujejo rodovi, ki so vredni svojih ve- likih prednikov. Zaradi tega se moremo mir- no posvetiti svojemu vsakdanjemu delu, zave- dajoč se svoje moči in svoje pravice.

Živel kralj!
Živela Jugoslavija!

Bog, ohrani in obvaruj našo državo!

Ljubo doma, kdor ga ima: tako pravi znani slovenski pregovor. Lastni dom je za posa- meznega človeka velikega pomena ne samo kot stanovališče, marveč predvsem kot pozorišče, kjer se more nemoteno vršiti njegovo življenjsko delo ter izživljati njegova osebna in družinska svoboda. Težko človeku, ki ga vse življenje tuja vrata tolčejo po petah! Kar je lastni dom in domačija za poedinca in za družino, to je lastna država za veliko narodno družino. Narod brez lastne narodne države je kakor brezdomec v velikem društvu narodov. Ima sicer zemljo, na kateri biva in katera ga hrani, toda na tej zemlji ni sam gospodar. Vključen v življenjski prostor večjih narodov, jim mora služiti ter jim pomagati kot sred- stvo za doseg njihovih življenjskih ciljev. V širšem svetu je nepoznan. Na veliki medna-

rodni pozornici diplomatskih borb in vojnih podvzetij njegovo ime ne šteje. Nemški mo- droslovec Hegel je pravilno izpovedal: »V svetovni zgodovini veljajo in štejejo samo tisti narodi, ki imajo lastne države.«

Naš narod se je pojavil v zgodovini z lastno državo. Imel je svoje narodne kneze in svoje lastno državno pravo. Dve sto let je branil to svojo državo zoper sosede, ki so ogrožali njen obstoj in njeno neodvisnost. Proti ogromni tuji premoči je končno propadel. Izgubil je svojo politično samostojnost. Zapadel je poli- tični podrejenosti in gospodarski služnosti. Ni pa izginil iz vrst narodov, ker ni zapravil svo- je narodne duše. V podzavesti je ta duša ved- no hranila stare ideale, ki so v važnejših raz- dobjih zgodovine oživel v zavesti voditeljskih oseb. Zlasti v preteklem stoletju je ta zavest

večkrat buknila na dan kot težnja in zahteva po politični in gospodarski svobodi slovenske- ga ljudstva. Od leta 1848. je program Zedinje- ne Slovenije, ki se ni dal več pokopati, v je- dru vseboval zahtevo slovenske samoupravnosti in politične neodvisnosti na lastnem na- rodnem ozemlju. Ta ideja se je med svetovno vojno v majniški resoluciji leta 1917. izobli- kovala v zahtevo vsega naroda po zedinjenju Slovencev s Hrvti in Srbi v lastno državno edinico. Pred 22 leti — 1. decembra 1918 — se je ta želja in zahteva uresničila z ustanovitvijo Jugoslavije kot narodne države Slo- vencev, Srbov in Hrvatov.

Naša jugoslovanska država je naš skupni jugoslovanski dom. Leta so bila potrebna, preden se je ta dom uredil v zadovoljstvo vseh treh bratov. Ne gre valiti krivdo samo